

Uzasadnienie

Gmina Miejska Kraków jest właścicielem nieruchomości oznaczonej nr działki 235/82 o powierzchni 0,1200 ha, w obrębie P-47, jednostka ewidencyjna Podgórze, zabudowanej budynkiem mieszkalnym nr 4B, położonej w Krakowie przy ul. Fredry.

Opisana wyżej nieruchomość powstała z części parcel katastralnych nr l. kat. 149, l. kat. 343/2, l. kat. 343/3 obj. lwh 264 b.gm.kat. Łagiewniki, których właścicielem były Zakłady Ceramiczne „Bonarka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, oraz z części parcel katastralnych nr l. kat. 343/5, l. kat. 343/6 obj. lwh 732 b.gm.kat. Łagiewniki, których właścicielem były „Zakłady Solvay w Polsce, Spółka z o.o. w Warszawie”. Skarb Państwa nabył nieruchomość objętą lwh 264 b.gm.kat. Łagiewniki na podstawie orzeczenia Ministra Przemysłu Lekkiego z dnia 10 marca 1951 r. w sprawie przejęcia na podstawie § 75a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1947 r. w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa (Dz. U. R.P. nr 16 poz. 62) zmienionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R.P. nr 25 poz. 170) i z dnia 12 maja 1949 r. (Dz. U. R.P. nr 29 poz. 212). Skarb Państwa nabył nieruchomość objętą lwh 732 b.gm.kat. Łagiewniki na podstawie orzeczenia nr 63 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 grudnia 1948 r. o przejęciu przedsiębiorstw na własność Państwa, zarządzenia nr OZIII-U-4na/49 Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 14 kwietnia 1950 r. w sprawie objęcia poszczególnych Fabryk Przedsiębiorstwa Zakłady „Solvay” w Polsce Towarzystwo z o. o. w Warszawie oraz protokołu zdawczo – odbiorczego z dnia 2 maja 1951 r. Decyzją Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie nr GG.VI.7224/55/94/95/HD z dnia 29 stycznia 1995 r., na podstawie art. 2 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464 ze zm.) oraz art. 236 kodeksu cywilnego – Krakowskie Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej w Krakowie nabyło z dniem 5 grudnia 1990 r. prawo użytkowania wieczystego działki nr 235/15 obręb P-47 jednostka ewidencyjna Podgórze. Gmina Kraków nabyła działkę nr 235/15 obręb P-47 jednostka ewidencyjna Podgórze od Krakowskiego Przedsiębiorstwa Ceramiki Budowlanej w Krakowie na podstawie umowy przekazania praw użytkowania wieczystego i własności budynków aktem notarialnym Rep. A Nr 636/97 z dnia 15 września 1997 r.

Działka nr 235/82 obręb P-47 jednostka ewidencyjna Podgórze powstała w wyniku podziału z działki nr 235/15, zatwierdzonego decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) nr 18/6740.4/2023 z dnia 19 kwietnia 2023 r. dla realizacji inwestycji pn. *Budowa odcinka drogi gminnej klasy D (łączącej ul. Fredry z ul. Przyjaźni Polsko-Węgierskiej) oraz przebudowa i rozbudowa ul Fredry (droga powiatowa klasy L) w Krakowie*. Zgodnie z opracowaną dokumentacją projektową działka nr 235/82 obr. P-47 jedn. ewid. Podgórze nie wchodzi w zakres ww. inwestycji drogowej.

Powyższa nieruchomość nie była przedmiotem przejęcia na rzecz Skarbu Państwa na podstawie przepisów art. 216 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) wobec powyższego nie mają do niej zastosowania przepisy cytowanej ustawy dotyczące zwrotu nieruchomości na rzecz byłego właściciela.

Nieruchomość zabudowana jest budynkiem mieszkalnym o powierzchni użytkowej 199,92 m², wybudowanym w 1938 r. Na terenie działki znajduje się także ruina po budynku gospodarczym. Budynek mieszkalny jest piętrowy, niepodpiwniczony, murowany z cegły pełnej, częściowo otynkowany (tynki cementowo-wapienne), na rzucie prostokąta, fundamentach ceglanych, stropach drewnianych belkowych, posiada zewnętrzne schody żelbetowe oraz dach asymetryczny dwuspadowy o konstrukcji drewnianej, kryty papą, krótsza połać dachu w formie okapu nad elewacją południową. Pierwotnie budynek miał kształt litery L, jednak wyburzono skrzydło wschodnie. Artykulacja elewacji wykonana w formie narożnych lizen oraz ceglanego gzymsu kordonowego na konsolkach, częściowo skutego pod tynk w elewacji południowej i

zachodniej. Pierwotnie nad otworami okiennymi i drzwiowymi nadproża w formach ceglanych łuków odcinkowych. Partia cokołu wyodrębniona w wątku ceglany jednym rzędem cegieł w układzie *na rolkę*. Budynek składa się z czterech niewyodrębnionych hipotecznie lokali mieszkalnych oraz strychu. Budynek był wyposażony w instalacje: elektryczną, wodną i kanalizacyjną oraz instalacje grzewcze, indywidualne dla każdego lokalu (piece ogrzewcze, C.O.). Obecnie instalacje znajdują się w stanie szczątkowym, w całości do odtworzenia. Budynek jest w złym stanie technicznym, w elementach budynku występują znaczne uszkodzenia i ubytki, wymaga wykonania kapitalnego remontu. Od 2017 r. budynek stanowi pustostan. Pozostała część działki porośnięta jest trawą, krzewami i pojedynczymi drzewami. Przedmiotowa nieruchomość związana jest z dawnym zespołem zabudowy Cegielni „Bonarka”, wzniesionym około 1920 r. jako *Fabryka wyrobów glinianych Maurycego Barucha w Łagiewnikach pod Podgórzem*. Budynek jest ujęty w gminnej ewidencji zabytków i położony poza obszarami układów urbanistycznych podlegających ochronie konserwatorskiej. Miejski Konserwator Zabytków przedstawił wytyczne konserwatorskie, z których wynika, że budynek położony przy ul. Fredry 4B jest w złym stanie zachowania ze śladami pożaru, pilnie wymaga podjęcia kompleksowych prac remontowo-budowlanych i konserwatorskich. Prace adaptacyjne w celu przywrócenia i wyeksponowania walorów architektonicznych należy poprzedzić opracowaniem opinii konstrukcyjnej, której ustalenia powinny stanowić podstawę dla docelowo przyjętych rozwiązań projektowych. Należy opracować dokumentację konserwatorską zawierającą zestawienie elementów zabytkowych i wskazującą zakres wtórnych przekształceń oraz określającą sposób postępowania konserwatorskiego z substancją budynku, w tym z wieżbą dachową. W dokumentacji należy określić zakres niezbędnych prac naprawczych, w tym koniecznej wymiany substancji. W przypadku stwierdzenia stanu technicznego, który jednoznacznie nie kwalifikuje obiektu do remontu, dopuszcza się jego rozbiórkę pod warunkiem jego odtworzenia z cegły o wymiarach historycznych w oparciu o szczegółową inwentaryzację rysunkową i fotograficzną, wyprzedzając uzgodnioną z Miejskim Konserwatorem Zabytków. W przypadku zachowania, remontu budowlano-konserwatorskiego zabytku lub jego odbudowy dopuszcza się nadbudowę i rozbudowę budynku w skali oraz w sposób korespondujący z zabytkową strukturą. Należy stosować materiały wykończeniowe wysokiej jakości a detal wymaga odtworzenia w wątku. Ceglana elewacja wschodnia, północna i zachodnia nie powinny być przesłaniane. Należy rozpoznać układ i formę oryginalnych otworów okiennych i drzwiowych. Dopuszczalnym jest wprowadzenie dodatkowych otworów, których układ nie może zacierać rozwiązań historycznych. Dopuszczalne jest zastosowanie stolarki okiennej z „ciepłym pakietem szybowym”, przy czym w obrębie elewacji o cechach zabytkowych należy zastosować profile i proporcje okien historycznych, w razie konieczności dla stolarki należy przyjąć analogie stylowe. Miejski Konserwator Zabytków zwrócił uwagę na konieczność aranżacji elewacji wschodniej w nawiązaniu do stanu historycznego oraz rozbiórki przybudówki do ściany północnej, w związku z kolizją z uprzednio uzgodnioną inwestycją drogową. Wykluczony jest montaż urządzeń technicznych, w tym wentylacyjnych lub klimatyzacyjnych na elewacjach. W uzasadnionym przypadku istnieje możliwość ich montażu w otoczeniu zabytku w sposób ograniczający ich ekspozycję w widoku przestrzeni publicznej. Obowiązuje zakaz umieszczania rolet antywłamaniowych w oknach i drzwiach. Dopuszczalne jest montowanie krat zarówno od wewnątrz, jak i od zewnątrz, przy czym kraty zewnętrzne powinny mieć ujednoliconą formę w obrębie elewacji, korespondującą z charakterem obiektu. Dopuszczalne jest wprowadzenie nowych elementów architektonicznych uzasadnionych historycznie, opartych o wyniki rozpoznania w źródłach archiwalnych lub przekazach historycznych. W obrębie elewacji wykluczone jest stosowanie materiałów ahistorycznych i zmieniających estetykę budynku, do których należą m.in. tynki żywiczne mozaikowe, siding i materiały refleksyjne. Wszelkie prace przy zabytkach, w tym niezbędne prace zabezpieczające służące

powstrzymaniu degradacji zabytkowej substancji, należy wyprzedzająco uzgodnić z Miejskim Konserwatorem Zabytków w oparciu o stosowne opracowania projektowe.

Opisana wyżej nieruchomość nie podlega ustaleniom miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa działka położona jest w obszarze zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW). Dla przedmiotowego obszaru nie jest w chwili obecnej sporządzany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu Studium ustala: wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej w rejonie ul. Fredry i w terenach położonych w strefie kształtowania systemu przyrodniczego minimum 50%; wysokość zabudowy mieszkaniowej i usługowej w terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej do 20 m; udział zabudowy usługowej w terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej do 30%.

Zgodnie z opracowaniem *Wielowariantowy program inwestycyjny wraz z opracowaniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla cieków Aglomeracji Krakowskiej z wyłączeniem rzeki Wisły* - MGGP 2015 r., dostępnym w Internetowym Serwerze Danych Przestrzennych, przedmiotowa działka znajduje się poza zasięgiem wód powodziowych.

Nieruchomość znajduje się poza granicami jakiegokolwiek obszaru i terenu górniczego, nie znajduje się w obrębie żadnego osuwiska ani terenu zagrożonego osuwaniem się mas ziemnych ujętych w *Rejestrze terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których ruchy te występują* prowadzonym przez Prezydenta Miasta Krakowa na podstawie art. 110 a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.), opartym m.in. o *Mapę osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla Miasta Krakowa*. Przedmiotowa działka nie figuruje w *Wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi*, sporządzonym przez Prezydenta Miasta Krakowa w roku 2018 i jego późniejszych aktualizacjach, na podstawie art. 101d wyżej powołanej ustawy.

Nieruchomość położona jest w zasięgu sieci infrastruktury technicznej. W pobliżu działki przebiega magistrała sieci ciepłowniczej, przewód elektroenergetyczny średniego napięcia oraz przewód kanalizacyjny ogólnospławny. Przyłączenie do istniejących sieci możliwe będzie na warunkach ustalonych przez ich dysponentów.

Obsługa komunikacyjna do istniejącego zagospodarowania możliwa jest od ul. Fredry, stanowiącej drogę publiczną, poprzez nieurządzoną drogę przebiegającą wzdłuż północnej granicy nieruchomości, objętą decyzją nr 18/6740.4/2023 o Zezwoleniu na Realizację Inwestycji Drogowej (ZRID) dla inwestycji pn. *Budowa odcinka drogi gminnej klasy D (łączącej ul. Fredry z ul. Przyjaźni Polsko-Węgierskiej) oraz przebudowa i rozbudowa ul. Fredry (droga powiatowa klasy L) w Krakowie w ramach zadania Zarządu Dróg Miasta Krakowa nr ZDMK/T1.254/19 pn. Budowa drogi równoległej do ul. Turowicza na odcinku od ul. gen. Bolesława Roi do wiaduktu w kierunku Centrum Handlowego*. Szczegółowe warunki w zakresie obsługi komunikacyjnej dla zmiany zagospodarowania terenu możliwe będą do określenia na etapie uzyskiwania stosownych decyzji administracyjnych umożliwiających realizację zamierzenia budowlanego.

W najbliższym sąsiedztwie zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i usługi. Nieruchomość wolna jest od obciążeń.

Zespół Zadaniowy ds. wskazania sposobu zagospodarowania nieruchomości stanowiących własność Gminy Miejskiej Kraków i Skarbu Państwa, zabudowanych budowlami, obiektami oraz infrastrukturą, niezdatnymi do eksploatacji, wymagającymi przeprowadzenia prac remontowych, naprawczych, zabezpieczających bądź rozbiórkowych, a także do spraw oceny zasadności rozpoczęcia sprzedaży lokali usytuowanych w budynkach stanowiących w 100% własność Gminy Miejskiej Kraków, w przypadku nieruchomości o niskiej intensywności zabudowy na posiedzeniu w dniu 20 marca 2015 r. zarekomendował zbycie nieruchomości

zabudowanej budynkiem przy ul. Fredry 4B w przetargu po uzyskaniu decyzji o ustaleniu warunków zabudowy oraz wykwaterowaniu najemców. Na wniosek Gminy Miejskiej Kraków została wydana decyzja o ustaleniu warunków zabudowy nr AU-2/6730.2/1002/2015 z dnia 29 maja 2015 r. dla zamierzenia inwestycyjnego pn. *Budowa budynku handlowo-usługowego na działce nr 235/15 obr. 47 jedn. ewid. Podgórze wraz z rozbudową drogi wewnętrznej na działkach nr 243/3, 243/5, 243/6, 243/7, 9/13, 9/28, 9/29 obr. jw. wraz ze zjazdem z ww. drogi wewnętrznej na działkę nr 235/15 obr. jw. oraz przebudowa zjazdu z działki nr 431/3 obr. 46 jedn. ew. Podgórze przy ul. Fredry w Krakowie*, natomiast najemcy zostali wykwaterowani w 2017 r. Czynności zmierzające do sprzedaży nieruchomości wstrzymano ze względu na procedowanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej obejmującej zakresem działkę zabudowaną budynkiem przy ul. Fredry 4B.

Nieruchomość wolna jest od obciążeń.

Przeprowadzona została analiza możliwości wykorzystania nieruchomości na zadania własne Gminy Miejskiej Kraków, uzyskano opinie merytorycznych Wydziałów Urzędu Miasta Krakowa i jednostek miejskich:

- **Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie** z dnia 16 kwietnia 2025 r., z której wynika, że nieruchomość nie została wskazana do zagospodarowania pod kątem zieleni o funkcji rekreacyjnej – wypoczynkowej, nie jest objęta opracowaniem pn. *Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni w Krakowie na lata 2017-2030 i Powiatowym programem zwiększania lesistości miasta Krakowa na lata 2018 – 2040*; nieruchomość nie pozostaje w utrzymaniu i nie jest objęta planami inwestycyjnymi w zakresie zadań statutowych Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie;
- **Zarządu Inwestycji Miejskich w Krakowie** z dnia 20 marca 2025 r., Wydziału Gospodarki Komunalnej i Infrastruktury z dnia 18 marca 2025 r. oraz Wydziału Strategii i Funduszy Europejskich z dnia 4 marca 2025 r., z których wynika, że na nieruchomości nie jest planowana żadna inwestycja;
- **Wydziału Edukacji i Projektów Edukacyjnych oraz Miejskiego Centrum Obsługi Oświaty w Krakowie** z dnia 27 maja 2025 r., z których wynika, że ze względu na niewielką powierzchnię oraz zły stan techniczny nie jest możliwe zagospodarowanie nieruchomości na cele oświatowe;
- **Wydziału Mieszkalnictwa** z dnia 23 czerwca 2025 r., z której wynika, że powierzchnia nieruchomości jest niewystarczająca dla spełnienia wszystkich aktualnych wymogów i norm związanych z realizacją wielorodzinnej inwestycji mieszkaniowej, w tym również w zakresie niezbędnej infrastruktury; ograniczenia wynikające z wytycznych konserwatorskich wykluczających rozbiorę, nadbudowę i ocieplenie zewnętrznych ścian obiektu, duże nakłady finansowe związane z modernizacją budynku, długi proces inwestycyjny oraz koszty utrzymania po adaptacji zostały uznane za ekonomicznie nieuzasadnione i niewspółmierne przy jednoczesnym uzyskaniu jedynie pięciu lub sześciu lokali mieszkalnych; w związku z powyższym Wydział Mieszkalnictwa aktualnie nie widzi możliwości zagospodarowania przedmiotowej nieruchomości na potrzeby świadczonej pomocy mieszkaniowej, w tym realizacji gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- **Wydziału Polityki Społecznej, Równości i Zdrowia** z dnia 13 maja 2025 r., który nie planuje wykorzystania tej nieruchomości pod budowę żłobka lub Centrum Senior +;
- **Wydziału Kultury** z dnia 13 maja 2025 r., z której wynika, że brak jest instytucji kultury w kwartale ulic: Zakopiańskiej, Łagiewnickiej, Jerzego Turowicza i Księdza Józefa Tischnera; Wydział Kultury poddał pod rozagę zachowanie nieruchomości na potrzeby działalności kulturalnej i przeznaczenie pod infrastrukturę kultury ze względu na tendencję rozwoju tkanki zabudowy wielorodzinnej w tym obszarze pomimo braku planów i środków na realizację powyższej inwestycji.

Zgodnie ze stanowiskiem **Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie** budynek jest w złym stanie technicznym, wymaga kapitalnego remontu, nie przynosi pożytku generując wysokie koszty związane z jego utrzymaniem.

Rada i Zarząd Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki w wiadomości z dnia 26 maja 2025 r. zwróciły się z prośbą o przeanalizowanie możliwości zlokalizowania m.in. na działce nr 235/82 położonej w obrębie P-47 jednostce ewidencyjnej Podgórze przedszkola, żłobka, domu kultury lub ewentualnie ośrodka zdrowia.

Ze względu na zły stan nieruchomości, stwierdzoną powołanymi wyżej pismami merytorycznych Wydziałów i jednostek miejskich zbędność do wykorzystania nieruchomości na zadania własne Gminy Miejskiej Kraków lub brak planów i środków na realizację proponowanej inwestycji, w dniu 25 sierpnia 2025 r. Prezydent Miasta Krakowa zdecydował o kontynuacji procedury sprzedaży przedmiotowej nieruchomości.

W związku z powyższym uzasadnione jest wyrażenie zgody na sprzedaż nieruchomości. Rozważane jest zbycie w drodze przetargu ustnego nieograniczonego. Zgodnie z art. 40 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami przetarg ustny ma na celu uzyskanie najwyższej ceny. Zgodnie z art. 37 ust. 1 wyżej powołanej ustawy zasadą jest zbywanie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego w drodze przetargu. Tryb zbywania nieruchomości w formie przetargu jest optymalny w kontekście nałożonego na organy działające za podmioty publiczne w art. 12 ww. ustawy, obowiązku przestrzegania zasad prawidłowej gospodarki, rozumianych m.in. jako racjonalne z ekonomicznego punktu widzenia rozporządzanie nieruchomościami, efektywne inwestowanie w celu osiągnięcia maksymalnych korzyści i największej użyteczności społecznej oraz stosowanie narzędzi prawnych zapewniających przejrzystość działań związanych ze zbywaniem majątku komunalnego. Ponadto przetarg jest preferowaną przez ustawodawcę formą prawną zbywania nieruchomości z uwagi na możliwość zapewnienia potencjalnym inwestorom równych szans zainwestowania terenu. Zadaniem statutowych organów Gminy Miejskiej Kraków jest stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości z poszanowaniem zasad uczciwej konkurencji. O zastosowanej formie przetargu decyduje jego organizator.

Rada Miasta Krakowa w uchwale nr XV/99/03 z dnia 7 maja 2003 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami Gminy Miejskiej Kraków zastrzegła, iż do wyłącznej kompetencji Rady Miasta należy wyrażanie zgody na sprzedaż i oddanie w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu nieruchomości z wyjątkiem przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne, pod budowę garaży o powierzchni nie większej niż 50 m² oraz realizację urządzeń infrastruktury technicznej.

Cena wywoławcza w przetargu nie będzie niższa niż wartość rynkowa nieruchomości określona przez rzeczoznawcę majątkowego w operacie szacunkowym aktualnym na dzień sprzedaży. Obecna wartość nieruchomości zgodnie z operatem szacunkowym sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 19 września 2025 r. wynosi 919 000,00 zł.

Uchwałą nr XCIII/2428/18 z dnia 24 stycznia 2018 r. Rada Miasta Krakowa wyraziła zgodę na sprzedaż nieruchomości składającej się z działki oznaczonej nr 235/15 o powierzchni 0,1559 ha, położonej w obrębie 47, jednostka ewidencyjna Podgórze, zabudowanej budynkiem mieszkalnym nr 4B i budynkami gospodarczymi, położonej przy ul. Fredry. Ze względu na planowane wówczas przeprowadzenie inwestycji drogowej w pobliżu nieruchomości, mogące objąć swoim zakresem również działkę nr 235/15, wstrzymano postępowanie w sprawie zbycia do czasu ustalenia terenu objętego ww. inwestycją. Decyzja nr 18/6740.4/2023 z dnia 19 kwietnia 2023 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zatwierdziła podział działki nr 235/15, w wyniku którego powstała działka nr 235/82 o powierzchni 0,1200 ha, obecnie stanowiąca przedmiot postępowania. Ze względu na zmianę

oznaczenia, powierzchni i wartości nieruchomości traci moc uchwała nr XCIII/2428/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 stycznia 2018 r.

Niniejsza regulacja zwiększy wpływ do budżetu Miasta w przypadku pozytywnego rozstrzygnięcia przetargu. Regulacja ta jest bez wpływu na wydatki Miasta oraz nie wymaga zwiększenia zatrudnienia do obsługi realizacji zadania. Dodatkowo regulacja nie wymaga poniesienia innych dodatkowych wydatków na funkcjonowania urzędu, nie będzie również powodować w przyszłości innych dodatkowych kosztów, niż ponoszone przed jej wprowadzeniem.